

Kui aastaid tagasi oleks puid suurtena ette kujutatud, oleks need istutatud majast ikka hoopis kaugemale.

Maja puude süles

Tuisud ja lumesajud on kevade hakul meie suvekodu õuel taeva ja maa kokku keeranud ning trallitavad lustakalt nagu talvisel rahvatantsupeol.

Libedalt plekk-katuselt tormab alla lumevalle, mis koolutavad vastu maad kõike, mis on jäänud räästa alla, nagu tahaks veel kord näidata mööduva talve rajust jõudu.

“Mine vaata, mis meie kadakaneiu on juhtunud,” lausub naisuke aknast välja vaadates. “Ta oleks nagu maa alla vajunud.” Jooksen maja taha ja näen enda ees vaid kõrget lumevalli ning selle alt vaeu välja ulatuvat kadakalatva.

Meenub, kuidas mitukümmend aastat tagasi maja ehitades käisime õhtuti ümbruskonna karjamaadel tulevasele kõrghaljastusele puid-põõsaid otsimas. Siis polnud veel kalleid puukooliistikuid ja praegusi püramiidelupuid peeti rohkem kalmistukujunduseks.

Luuu puukool ja metsamajandid olid tol ajal need vähesed, kes hädast välja aitasid. Tõime mägi- ja seedermande, elupuid, hõbekuuski... Karjamaalt otsisime juurde kadakaid, sõpradelt saime laiavõ-

ralise hõbepaju, kes on nüüdseks enda valdusesse hõivanud pool õueala ja suvel kaitseb lõunapäikesest eest.

Meie tookordsete arvestuste kohaselt pidi aga kõik see istikute ilu mahtuma 780m² krundile, kus oli ka maja, garaaž ja kasvuhuone. Siis olid istikud vaid 30–40 cm kõrgused ja mahtusid kõik sinna ära.

Et tulevane maja ikka rohelusse upuks ja mõni oksake isegi akent paitaks, istutasime osa puid majast vaid paari meetri kaugusele.

Armsatel nunnudel on aga omaudus suuremaks kasvada, olgu nad siis kuused, kased või koerakutsikad. Nüüd, kolmkümmend aastat hiljem, võime öelda, et inimese otsustustel on tihti silmaklapid ees.

Mis siis meie kunagistest puulapsukestest on saanud? Kilekotis kohale toodud hõbekuusk kõrgub üle majakatuste, tema kanada sugemetega püramiidi meenutav kauge sugulane toetub terrassimüürile. Ebaküpressi juurestik on vastu maja vundamenti ja betoonil pole ju kombeks nõrkust üles näidata. Nii on puu pidanud järele andma ja oma kena tüve majast eemale koolutama.

Terrassi taha istutatud kunagise tillukese murelipuu oksad on aga

otsustanud võrale avarust juurde võtta, üritades müüri ümber lükata.

Kõige krooniks on muidugi kalali kodumaise kadakaneiu sirgumislugu. Istutasime selle kunagi ilmakaari arvestades otse maja külje alla ja rõõmustasime, et ma meie mereäärse liivasussi omaks võttis.

Kui saabusid lumerohked talved ja plekk-katuselt hakkasid alla tormama laviinid, jäi puuke oma räästataluse elupaigaga otse nende alla.

Kord kaevasin teda kõrgest jäisest lumevallist päris mitu tundi välja, süda hirmust tagumas, et puuke on suure raskuse all murdunud. Kuid kadakas oli küll maani kooldunud, kuid elas!

Kevade tülles painutasime ta taas püstjaks, sidusime ümber pehme jämeda koormaköie ning kinnitasime majaseina külge.

Olen tihti mõtisklenud meie kadaka saatuse üle. Kaldun arvama, et vähesed võõramaised puuliigid oleks sellisele survele ja valule vastu pidanud.

Kas meie armsal kodukadakal pole sarnasust meie rahva enda keerulise saatusega – painduma oleme pidanud palju, aga murdunud mitte kunagi.

MATI NARUSK